

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų 2 priedas TVIRTINU Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos direktorė Svajūnė Muralytė	
KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IŠVADA 2024-04-30 Nr. Vilnius	
1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas KPT nustatymas (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, jos (-ų) trumpas aprašymas).	Korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau – KPT) nustatymas buvo atliktas Nacionalinėje visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijoje (toliau – NVSPL) visuose padaliniuose, šiose ypatingų rizikų NVSPL veiklos srityse: 1. Viešieji pirkimai (vertintas visų pirkimo etapų procesas); 2. Akreditacinių tyrimų paslaugų teikimas; 3. Projektų valdymas. KPT atlikimo metu visos rizikos identifikuotos ir vertintos remiantis LR STT rekomendaciniu pavyzdiniu rizikų sąrašu – PRS. KPT atliktas SAM ir NVSC nurodymu, NVSPL iniciatyva, vadovaujantis 2023 m. spalio 24 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-1109 „Dėl darbo grupės korupcijos pasireiškimo tikimybei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijoje ir sveikatos priežiūros įstaigose, kurių savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, nustatyti sudarymo“ .
2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto KPT nustatymą	Grupės vadovė NVSPL korupcijos prevencijos specialisto funkcijas vykdanči Ieva Slavinskienė. Darbo grupės nariai: Donata Banienė – Administravimo skyriaus vyriausioji specialistė; Evaldas Skrodenis – Bendrųjų reikalų skyriaus vedėjas;

	Rasa Karalkevičienė – l.e.p. Kokybės vadybos skyriaus vedėja; Jolanta Rimševič – Išteklių valdymo skyriaus vedėja; Lena Bubinė – l.e.p. Planavimo ir viešųjų pirkimų skyriaus vedėja; Rūta Guzavičienė – l.e.p. Klientų aptarnavimo skyriaus vedėjas; Rūta Paškevičienė – Sveikatos mokymo skyriaus vedėja; Daiva Štreimikienė - Kauno skyriaus vedėja; Dinara Bernatavičienė- l.e.p. Klaipėdos skyriaus vedėja; Rita Railienė- Šiaulių skyriaus vedėja.
3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.	KPT vertinimas pradėtas 2023-11-29, baigtas 2024-01-29. Išvada parengta 2024-04-30. Analizuotas laikotarpis nuo 2021-01-01 iki 2023-10-30.

4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą.

Rizikos formuluojamos pagal trijų punktų taisyklę: JEIGU <prielaida> TAI <įvykis> TODĖL <poveikis NVSPL>

POVEIKIS	Katastrofinis	5	10	15	20 R _{3.1} ; R _{6.1}	25
	Kritinis	4	8	12 R _{7.1}	16 R _{2.1} ;	20
	Pastebimas	3	6 R _{2.2}	9	12 R _{7.2}	15 R _{1.3}
	Žemas	2 R _{4.1} ; R _{5.1}	4 R _{1.1} ; R _{1.2}	6	8	10
	Nereikšmingas	1	2	3	4	5
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta

**4.1. Raudonas rizikingumo lygis
(žemėjančia tvarka nuo
didžiausio balo)**

**Projektų valdymo veiklos srities
rizika**

R3.1 (dvigubo finansavimo ir neracionalaus lėšų naudojimo rizika pagal PRS) – Jeigu valdant ir administruojant Europos Sąjungos projektus (NVSPL ir/ar tarpinstitucinius), bus nepakankamai reglamentuota projektų valdymo tvarka NVSPL, bus neužtikrinta sukčiavimo ir dvigubo finansavimo prevencija ir negarantuota taikomų priemonių kontrolė, galimas netinkamas ir neskaidrus projektų valdymas bei finansinės paramos įsisavinimas. Tokiu būdu bus neracionaliai naudojamos valstybės ir ES biudžetų lėšos bei galima neigiama įtaka NVSPL įvaizdžiui ir reputacijai bei finansinė žala (baudos).

$P=5; T=4$. Rizikos lygis: $R=T \times P$;

R3.1 = 20

Rizikos galimas (hipotetinis) poveikis vertinamas kaip katastrofinis, kai patiriama didelių papildomų ir (ar) biudžete nenumatytų finansinių išlaidų, susijusių su korupcijos rizikų poveikiu. Atsižvelgiant į projektų tarptautiškumo aspektus hipotetiškai laikytina, kad ir reputacinis pažeidžiamumas būtų katastrofiškas bei galimai ribojantis perspektyvines projektines veiklas tokiu būdu patiriant žymios finansinės žalos.

Tikimybė vertinama kaip aukšta, nes analizuotu laikotarpiu NVSPL neturėjo tinkamo teisinio reglamentavimo ir kontrolės mechanizmo taikymo praktikos, projektų valdymo veikloje, projektų valdyje nustatyti nežymūs veiklos trūkumai. Šiuo metu rizikos suvaldytos, stiprinamas teisinis reglamentavimas ir teisinė priežiūra, reglamentavimo ir kontrolės stiptinimui pateiktos rekomendacijos.

**Akreditacinių tyrimų paslaugų
teikimo veiklos stebėsenos rizika**

R6.1 (Galimybė priimti neobjektyvų sprendimą pagal PRS) – Jeigu NVSPL darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis inicijuos neskaidrių paslaugų ir tyrimo priemonių pirkimus, iš korupcinių paskatų teiks realybės neatitinkančias išvadas arba specifikacijas, patys teiks realybės neatitinkančius duomenis paslaugos užsakovui arba darys neigiamą poveikį kolegų priimamiems sprendimams rengiant atliktų tyrimų protokolus, tai galimi savavaldžiavimo, prekybos poveikiu ir papirkimo atvejai, todėl galima neigiama įtaka NVSPL įvaizdžiui ir reputacijai.

$P=5; T=4$. Rizikos lygis: $R=T \times P$;

R6.1 = 20

Rizikos poveikis vertinamas kaip katastrofinis, nes analizuotu laikotarpiu gauta skundų dėl galimai neteisėto veikimo ir nors skundų duomenys nepasitvirtino arba nebuvo identifikuota korupcinių nusikalstamo veikimo apraiškų, bet dėl šių aplinkybių buvo padaryta žalos NVSPL reputacijai.

Tikimybė vertinama kaip aukšta, nes analizuotu laikotarpiu buvo nustatytas 1 (vienas) korupcinio pobūdžio teisės pažeidimo atvejis. Analizuojamu laikotarpiu nustatyti ir keli panašaus pobūdžio pažeidimai neturėję korupcinio veikimo sudėties. Rizikos suvaldytos keliomis rizikų užkardinimo ir kontrolės priemonėmis, dalis risikų visiškai išeliminuota pasikeitus NVSPL vadovams.

Viešųjų pirkimų veiklos srities rizika

R2.1 (Suplanuotas nereikalingas pirkimas, galimybė prooteguoti, galimybė priimti neobjektyvų sprendimą pagal PRS, vertinti visi viešo pirkimo proceso etapai, šios rizikos identifikuotos kiekviename jų) – Jeigu organizuojant viešuosius pirkimus labai skubama ir/arba nepadaroma išsami pirkimo poreikio analizė (ar paslauga (prekė) būtina NVSPL), išsami tiekėjų, vykdytojų rinkos analizė, laikomasi jau esamų paslaugų tiekėjų paslaugų išlaikymot, nevykdoma sisteminė kontrolė ir neužtikrinama

	administracinė priežiūra, atsiranda rizika ir galimybė bet kuriame pirkimų etape organizuoti neskaidrius pirkimus, proteguojant konkrečius tiekėjus, vykdytojus, todėl gali būti įsigyjamoms netinkamos kokybės prekės, paslaugos, pirkimas vykdomas iš proteguojamo tiekėjo, arba dėl skubėjimo gali būti priimami iš esmės neobjektyvūs sprendimai bei galima neigiama įtaka NVSPL įvaizdžiui ir reputacijai. $P=4; T=4$. Rizikos lygis: $R=T \times P$; $R_{2.1} = 16$ Rizikos galimas (hipotetinis) poveikis vertinamas kaip kritinis, kai bet kuriame pirkimo proceso etape kyla abejonių dėl proceso skaidrumo, aiškinantis aplinkybės ilgėja atliekamų pirkimų laikas bei padaroma didelė žala NVSPL reputacijai. Tikimybė vertinama kaip aukšta, nes analizuotu laikotarpiu buvo gauta pretenzija vykdant pirkimo procedūras, pirkimas sustabdytas, o vėliau nutrauktas. Ginčas buvo sprendžiamas teisme. Analizuojamu laikotarpiu nustatyti ir keli panašaus pobūdžio pirkimų organizavimo trūkumai. Ikiteisminių tyrimų ir administracinių teisenų inicijuota nebuvo, tiesiogiai korupcinė pažeidimų kilmė nenustatyta. Rizikos suvaldytos keliomis rizikų užkardymo ir kontrolės priemonėmis, dalis rizikų visiškai išeliminuota pasikeitus NVSPL VP personalui ir įtraukus į pirkimų procesą teisininką, o į stebėseną KPS.
4.2. Geltonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)	Projektų valdymo rizika R_{1.3} (Galimybė susitarti su finansavimą skiriančiu subjektu, kad jis nemotyvuotai priimtų kitokį nei vertintojų pasiūlytą sprendimą. To paties projekto dvigubo finansavimo rizika pagal PRS) — Jeigu darbuotojams, dirbantiems projektuose pagal sutartis, nebus numatyta pareiga deklaruoti privačius interesus, tai gali atsirasti nevaldomų interesų konfliktų, todėl kilę interesų konfliktai gali paveikti NVSPL įvaizdį ir reputaciją.

P=3; T=5. Rizikos lygis: $R=TxP$;

R1.3 =15

Rizikos (hipotetinis) poveikis vertinamas kaip pastebimas, nes, kilus interesų konfliktams, skiriama daugiau nei įprastai laiko interesų konfliktų valdymui bei daroma žala NVSPL reputacijai.

Tikimybė vertinama kaip labai aukšta, nes nors skundų ir pranešimų negauta, tyrimų nepradėta, bet NVSPL yra darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kurių funkcijos yra susijusios ir su administracinių sprendimų rengimu ir/ar priėmimu bei viešųjų paslaugų teikimu projektuose.

Akreditacinių tyrimų paslaugų teikimo rizika

R7.1 (viešų privačių interesų valdymo rizika pagal PRS) — Jeigu bus nepakankamai aiškiai reglamentuota asmeninės atsakomybės ribų nustatymo tvarka, tai atsiras galimybė iš korupcinių paskatų įrašyti teikiamuose užsakovui dokumentuose jam naudingus duomenis, todėl galimos korupcinės grėsmės ir finansiniai nuostoliai valstybei dėl realybės neatitinkančių duomenų pagrindu suteiktos akreditacijos tretiesiems asmenims, todėl galima neigiama įtaka NVSPL įvaizdžiui ir reputacijai (dėl neskaidrių ir galimai su korupcijos požymiais susijusių veiksmų).

P=4; T=3. Rizikos lygis: $R=TxP$; **R7.1 =12**

Rizikos poveikis vertinamas kaip kritinis, nes būtų patiriamos papildomos, nenumatytos išlaidos ir (ar) trikdoma viešojo sektoriaus subjekto veikla, ilgėtų atliekamų paslaugų laikas, funkcijos turėtų būti kartojamos, o tokiu būdu daroma žala NVSPL reputacijai.

Tikimybė vertinama kaip vidutinė, nes analizuotu laikotarpiu buvo gauta pranešimų, susijusių su šia veiklos sritimi

	tačiau korupcinio pobūdžio atvejų nenustatyta. R7.2 (piktnaudžiavimo pareiginėmis teisėmis rizika pagal PRS) – Jeigu nebus aiškiai reglamentuota tyrimais nustatytų rezultatų fiksavimo ir koregavimo tvarka, tai atsiras galimybė piktnaudžiavimui bei netinkamam rezultatų fiksavimui, o taip pat neteisėtų išvadų teikimui, todėl bus priimti neteisingi (neobjektyvūs) sprendimai bei galima neigiama įtaka NVSPL įvaizdžiui ir reputacijai. P=3; T=4. Rizikos lygis: $R=T \times P$; R7.2 = 12 Rizikos poveikis vertinamas kaip pastebimas, nes dėl pasikartojančių pranešimų, kurie susiję su galimai netinkamais NVSPL darbuotojų veiksmais, daroma žala NVSPL reputacijai. Tikimybė vertinama kaip vidutinė, nes analizuotu laikotarpiu nors ir buvo gauta pasikartojančių pranešimų, skundų, pretenzijų, susijusių su šia veiklos sritimi, tačiau korupcinio pobūdžio atvejų nenustatyta. Viešųjų pirkimų rizika R2.2 (Viešųjų pirkimų rizikos dėl neracionalaus biudžeto naudojimo pirkimo organizavimo ir vykdymo bei sprendimų priėmimo etapuose pagal PRS) – Jeigu bus nepakankama viešųjų pirkimų vidaus kontrolė, silpna išorinė priežiūra ir nevaldomi interesų konfliktai, galimas piktnaudžiavimas procedūromis, šališki darbuotojų, atsakingų už viešųjų pirkimų inicijavimą, organizavimą ar vykdymą, sprendimai, todėl bus neracionaliai naudojami biudžeto asignavimai bei galima neigiama įtaka NVSPL įvaizdžiui ir reputacijai. P=3; T=2. Rizikos lygis: $R=T \times P$; R2.2 = 6
--	--

	Rizikos galimas (hipotetinis) poveikis vertinamas kaip pastebimas, nes bet kuriame pirkimų proceso etape gali būti patiriama papildomų ir (ar) biudžete nenumatytų finansinių išlaidų, skiriama daugiau nei įprastai laiko aiškinti įvykių aplinkybėms bei padaroma žala NVSPL reputacijai. Tikimybė vertinama kaip žema, nes analizuotu laikotarpiu šioje veiklos srityje nebuvo fiksuota korupcinio pobūdžio atvejų.
4.3. Žalias rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)	Projektų valdymo rizikos R1.1 (Projektų valdymo rizikos susijusios su fizinių resursų samdymo skaidrumu pagal PRS) — Jeigu nebus aiškiai reglamentuota darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, priėmimo į projektą procedūra, tai gali sudaryti sąlygas priimti ne tiek kompetentingus, tačiau tam tikrais ryšiais (giminystės, draugystės, priklausomybės politinei organizacijai, asociacijai ar kitais) susijusius asmenis, todėl tokie darbuotojai gali būti lengviau paveikiami neteisėtos įtakos bei galima neigiama įtaka NVSPL įvaizdžiui ir reputacijai. $P=2$; $T=2$. Rizikos lygis: $R=T \times P$; R1.1 = 4 Rizikos poveikis vertinamas kaip žemas, nes supaprastinta (neorganizuojant konkursų) priėmimo tvarka į projektus taikoma ne vadovaujančioms pareigybėms, projektų valdymas paprastai vykdomas NVSPL vadovams priskirtų projektinių funkcijų priežiūros priemonėmis. Tikimybė vertinama kaip žema, nes analizuotu laikotarpiu šioje veiklos srityje nebuvo fiksuota korupcinio pobūdžio atvejų. R1.2 (Atlygio projektinėje veikloje skaidrumo rizikos pagal PRS) — Jeigu nebus užtikrinamas skaidrumas ir nebus viešinama informacija apie projektų darbuotojų atlygio, skatinimo ir motyvavimo priemonių pagrįstumą, tai

atsiras galimybė taikyti išskirtines skatinimo ir motyvavimo priemones, todėl sumažės darbuotojų pasitikėjimas NVSPL bei galima neigiama įtaka NVSPL įvaizdžiui ir reputacijai.

$P=2; T=2$. Rizikos lygis: $R=TxP$; **R1.2 =4**

Rizikos poveikis vertinamas kaip žemas, nes NVSPL projektinėje veikloje vertinamu laikotarpiu grubių pažeidimų nenustatyta, veikla buvo paveikiama nežymiai, po rizikų suvaldymo ir NVSPL vadovo bei fizinio personalo pasikeitimo nuosekliai skiriamas papildomas laikas vidinei kultūrai gerinti.

Tikimybė vertinama kaip žema, nes analizuotu laikotarpiu šioje veiklos srityje nebuvo fiksuota korupcinio pobūdžio atvejų.

R4.1 (Projekto lėšų įsisavinimo rizikos pagal PRS) – Jeigu projektų darbuotojai projektines lėšas arba NVSPL tarnybinių transportą panaudos asmeniams poreikiams tenkinti, tai galimi neigiami atsiliepimai ir pranešimai žiniasklaidoje, todėl galima neigiama įtaka NVSPL įvaizdžiui ir reputacijai.

$P=2; T=1$. Rizikos lygis: $R=TxP$; **R4.1 =2**

Rizikos poveikis vertinamas kaip žemas, nes NVSPL veikla paveikiama nežymiai, skiriama laiko pranešimams ar skundams nagrinėti.

Tikimybė vertinama kaip labai žema, nes analizuotu laikotarpiu šioje veiklos srityje nebuvo fiksuota korupcinio pobūdžio atvejų.

Viešųjų pirkimų rizika

R5.1 (Duomenų apsaugos pažeidimų rizikos visuose viešo pirkimo proceso etapuose pagal PRS) – Jeigu bus nepakankama NVSPL duomenų tvarkymo priežiūra ir kontrolė, galimas neteisėtas duomenų atskleidimas, perdavimas, pardavimas/ pirkimas (korupcinės apraiškos), ir galimos Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos baudos ir žala valstybės biudžetui bei neigiama įtaka NVSPL reputacijai.

	Rizikos poveikis vertinamas kaip žemas, nes pranešimuose, kurie susiję su galimai netinkamais NVSPL darbuotojų veiksmais, nenustatytas BDAR pažeidimų arba veikimo korupcinis pobūdis. $P=2; T=1$. Rizikos lygis: $R=TxP$; $R_{5.1}=2$ Tikimybė vertinama kaip labai žema, nes analizuotu laikotarpiu šioje veiklos srityje nebuvo fiksuota tokio pobūdžio korupcinio veikimo atvejų.
Kita informacija	
5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimopriemonių taikymo	Siūlomos rizikų mažinimo ir nustatytų jų veiksnių pašalinimo priemonės viešųjų pirkimų srityje: 1. Atlikti interesų konflikto prevencijos pareigų vykdymo patikrinimą ir nustatyti, ar viešuosiuose pirkimuose priimant sprendimus dalyvavę darbuotojai tinkamai vykdė savo pareigas pranešti, deklaruoti apie interesų konfliktus ir nusišalinti. 2. Pateikti rekomendacijas dėl nešališkumo deklaracijų ir konfidencialumo pasižadėjimų pasirašymo visiems darbuotojams, kurie neprivalo Viešųjų ir privačių interesų deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka deklaruoti privačius interesus, tačiau bet kokia forma dalyvauja vykdant pirkimo procedūras (pasirašo, peržiūri Inicijuoti teisės aktų tikslinimą dėl pirkimo poreikio formavimo, gautų pretenzijų nagrinėjimo, pirkimų iniciatoriaus identifikavimo bei viešųjų pirkimų procese dalyvaujančių asmenų funkcijų ir atsakomybių nustatymo. Siūloma rizikos mažinimo priemonė projektų valdymo srityje: 1. Pateikti rekomendacijas darbuotojams, kurie dirba pagal darbo sutartis ir neprivalo Viešųjų ir privačių interesų deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka deklaruoti privačius interesus, rekomenduojant ryšius deklaruoti.

2. Reglamentuoti projektų valdymo veiklą vidiniais NVSPL teisės aktais ir nustatyti projektų valdymo vidinę tvarką su nuostatomis dėl sukčiavimo ir dvigubo finansavimo prevencijos ir paskirti atsakingus asmenis, kurie atliktų periodinę sukčiavimo ir dvigubo finansavimo kontrolę pagal parengtą specialų klausimyną.
3. Organizuoti mokymus, skirtus darbuotojams, sukčiavimo prevencijos ir rizikos vertinimo bei valdymo temomis.
4. Įtvirtinti Finansų kontrolės taisykles Finansų skyriaus darbuotojų atsakomybe užtikrinti, kad būtų išvengta pakartotinio ar dvigubo to paties projekto finansavimo valstybės ir/ar ES biudžetų lėšomis (nurodyti konkrečias priemones).
5. Parengti Nešališkumo deklaracijos formą ir ją teikti pasirašyti darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, kurie neprivalo nustatyta tvarka deklaruoti privačių interesų, tačiau bet kokia forma dalyvauja įgyvendinant projektus.
6. Atlikti interesų konflikto prevencijos pareigų vykdymo patikrinimą ir nustatyti, ar projektų valdyme priimančiam sprendimui dalyvavę darbuotojai, tinkamai vykdė savo pareigas pranešti, deklaruoti apie privačius interesus ir nusišalinti.
7. Pagal Europos Sąjungos finansuojamų projektų finansavimo sutartis informaciją apie NVSPL vykdomus projektus viešinti NVSPL internete ir / arba intranete bei NVSPL patalpose.

Siūloma rizikos mažinimo priemonė **akreditacinių tyrimų paslaugų srityje:**

1. Atlikti interesų konflikto prevencijos pareigų vykdymo patikrinimą ir nustatyti, ar akreditacinius tyrimus

	atliekantys darbuotojai, tinkamai vykdė savo pareigas pranešti, deklaruoti apie privačius interesus ir nusišalinti. 2. Parengti viešų privačių interesų derinimo NVSPL rekomendacijas darbuotojams, atliekantiems akreditacinius tyrimus, rengiantis ir teikiantiems užsakovams tyrimų protokolus ir išvadas.
6. Kitos pastabos	Nėra
7. Priedai	KPT atlikimo rekomendacijų 3 priedas *
8. Išvadą parengęs asmuo:	NVSPL KPS Ieva Slavinskienė

- NVSPL tinklalapyje neskelbiama.